

Obsah

I Akty přijaté na základě Smlouvy o ES a Smlouvy o Euratomu, jejichž uveřejnění je povinné

NAŘÍZENÍ

- ★ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 592/2008 ze dne 17. června 2008, kterým se mění nařízení Rady (EHS) č. 1408/71 o uplatňování systémů sociálního zabezpečení na zaměstnané osoby, osoby samostatně výdělečně činné a jejich rodinné příslušníky pohybující se v rámci Společenství ⁽¹⁾ 1
- ★ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 ze dne 17. června 2008 o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy (Řím I) 6

I

(Akty přijaté na základě Smlouvy o ES a Smlouvy o Euratomu, jejichž uveřejnění je povinné)

NAŘÍZENÍ

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (ES) č. 592/2008

ze dne 17. června 2008,

kterým se mění nařízení Rady (EHS) č. 1408/71 o uplatňování systémů sociálního zabezpečení na zaměstnané osoby, osoby samostatně výdělečně činné a jejich rodinné příslušníky pohybující se v rámci Společenství

(Text s významem pro EHP)

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, a zejména na články 42 a 308 této smlouvy,

s ohledem na návrh Komise,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ⁽¹⁾,

po konzultaci s Výborem regionů,

v souladu s postupem stanoveným v článku 251 Smlouvy ⁽²⁾,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Je nezbytné upravit některé přílohy nařízení (EHS) č. 1408/71 ⁽³⁾ s cílem zohlednit změny, k nimž došlo v právních předpisech některých členských států.

- (2) Nařízení (EHS) č. 1408/71 by proto mělo být odpovídajícím způsobem změněno,

PŘIJALY TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

Přílohy I, II, IIa, III, IV, VI a VIII nařízení (EHS) č. 1408/71 se mění v souladu s přílohou tohoto nařízení.

Článek 2

Toto nařízení vstupuje v platnost třetím dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

Ve Štrasburku dne 17. června 2008.

Za Evropský parlament

předseda

H.-G. PÖTTERING

Za Radu

předseda

J. LENARČIČ

⁽¹⁾ Stanovisko ze dne 25. října 2007 (Úř. věst. C 44, 16.2.2008, s. 106).

⁽²⁾ Stanovisko Evropského parlamentu ze dne 15. ledna 2008 (dosud nezveřejněné v Úředním věstníku) a rozhodnutí Rady ze dne 14. května 2008.

⁽³⁾ Úř. věst. L 149, 5.7.1971, s. 2. Nařízení naposledy pozměněné nařízením (ES) č. 1992/2006 (Úř. věst. L 392, 30.12.2006, s. 1).

PŘÍLOHA

Přílohy nařízení (EHS) č. 1408/71 se mění takto:

1. Příloha I se mění takto:

a) v části I se znění oddílu „J. IRSKO“ nahrazuje tímto:

„1. Za zaměstnanou osobu ve smyslu čl. 1 písm. a) bodu ii) nařízení je považována každá osoba, která je povinně nebo dobrovolně pojištěna podle článků 12, 24 a 70 konsolidovaného zákona o sociálním zabezpečení z roku 2005 (Social Welfare (Consolidation) Act 2005).

2. Za osobu samostatně výdělečně činnou ve smyslu čl. 1 písm. a) bodu ii) nařízení je považována každá osoba, která je povinně nebo dobrovolně pojištěna podle článků 20 a 24 konsolidovaného zákona o sociálním zabezpečení z roku 2005 (Social Welfare (Consolidation) Act 2005).“;

b) část II se mění takto:

i) znění oddílu „J. IRSKO“ se nahrazuje tímto:

„Pro účely stanovení nároku na věcné dávky v nemoci a v mateřství při použití tohoto nařízení se ‚rodinným příslušníkem‘ rozumí každá osoba považovaná za osobu vyživovanou zaměstnanou osobou nebo osobou samostatně výdělečně činnou pro účely zákonů o veřejném zdraví (Health Acts) z let 1947 až 2004.“

ii) znění oddílu „P. MAĎARSKO“ se nahrazuje tímto:

„Pro účely stanovení nároku na věcné dávky podle hlavy III kapitoly 1 nařízení se ‚rodinným příslušníkem‘ rozumí manžel nebo manželka anebo vyživované dítě, jak jsou vymezení v § 685 písm. b) občanského zákoníku (Polgári Törvénykönyvről).“

2. Příloha II se mění takto:

a) v části I se znění oddílu „I. FRANCIE“ nahrazuje tímto:

„Doplňkové systémy dávek pro osoby samostatně výdělečně činné v odvětví řemesel, průmyslu a obchodu nebo ve svobodných povoláních, doplňkové systémy důchodového pojištění pro osoby samostatně výdělečně činné ve svobodných povoláních, doplňkové pojistné systémy pro případy invalidity nebo úmrtí pro osoby samostatně výdělečně činné ve svobodných povoláních a doplňkové systémy dávek ve stáří pro smluvní praktické lékaře a zdravotníky, jak jsou uvedeny v člancích L.615–20, L.644–1, L.644–2, L.645–1 a L.723–14 zákoníku sociálního zabezpečení (code de la sécurité sociale).“

b) v části II se znění oddílu „T. POLSKO“ nahrazuje tímto:

„Jednorázové porodné (zákon o rodinných dávkách (Family Benefit Act)).“

3. V příloze IIa se znění oddílu „J. IRSKO“ nahrazuje tímto:

„a) Dávka při hledání zaměstnání (konsolidovaný zákon o sociálním zabezpečení z roku 2005 (Social Welfare (Consolidation) Act 2005), část 3 kapitola 2).

b) Státní (nepříspěvkový) důchod (konsolidovaný zákon o sociálním zabezpečení z roku 2005 (Social Welfare (Consolidation) Act 2005), část 3 kapitola 4).

c) Vdovský (nepříspěvkový) a vdovecký (nepříspěvkový) důchod (konsolidovaný zákon o sociálním zabezpečení z roku 2005 (Social Welfare (Consolidation) Act 2005), část 3 kapitola 6).

d) Příspěvek v invaliditě (konsolidovaný zákon o sociálním zabezpečení z roku 2005 (Social Welfare (Consolidation) Act 2005), část 3 kapitola 10).

e) Příspěvek na mobilitu (zákon o veřejném zdraví z roku 1970 (Health Act 1970), článek 61).

f) Důchod pro nevidomé (konsolidovaný zákon o sociálním zabezpečení z roku 2005 (Social Welfare (Consolidation) Act 2005), část 3 kapitola 5).“

4. V příloze III se část A mění takto:
- a) znění bodu 16. „NĚMECKO – MAĎARSKO“ se nahrazuje tímto:
 - „a) Ustanovení čl. 40 odst. 1 písm. b) úmluvy o sociálním zabezpečení ze dne 2. května 1998.
 - b) Bod 16 závěrečného protokolu k uvedené úmluvě.“;
 - b) znění bodu 28. „MAĎARSKO – RAKOUSKO“ se nahrazuje tímto:

„Ustanovení čl. 36 odst. 3 úmluvy o sociálním zabezpečení ze dne 31. března 1999.“
5. Příloha IV se mění takto:
- a) část A se mění takto:
 - i) znění oddílu „J. IRSKO“ se nahrazuje tímto:

„Část 2 kapitola 17 konsolidovaného zákona o sociálním zabezpečení z roku 2005 (Social Welfare (Consolidation) Act 2005).“;
 - ii) v oddíle „R. NIZOZEMSKO“ se doplňuje nové písmeno, které zní:
 - „c) Zákon ze dne 10. listopadu 2005 o práci a mzdě podle pracovní schopnosti (Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen) (WIA).“;
 - b) část C se mění takto:
 - i) znění oddílu „P. MAĎARSKO“ se nahrazuje tímto:

„Žádné.“;
 - ii) znění oddílu „S. RAKOUSKO“ se nahrazuje tímto:
 - „1. Veškeré žádosti o dávky podle zákona o všeobecném sociálním pojištění (Allgemeines Sozialversicherungsgesetz) (ASVG), zákona o živnostenském sociálním pojištění (Gewerbliches Sozialversicherungsgesetz) (GSVG) a zákona o sociálním pojištění zemědělců (Bauernsozialversicherungsgesetz) (BSVG), pokud se nepoužijí články 46b a 46c nařízení.
 2. Veškeré žádosti týkající se dávek uvedených dále na základě důchodového účtu podle zákona o všeobecné úpravě důchodů (Allgemeines Pensionsgesetz) (APG), pokud se nepoužijí články 46b a 46c nařízení:
 - a) starobní důchody;
 - b) invalidní důchody;
 - c) pozůstalostní důchody, pokud žádné zvýšení dávky nelze vypočítat na základě doplňkových měsíců pojištění podle čl. 7 odst. 2 APG.“
6. Příloha VI se mění takto:
- a) oddíl „D. DÁNSKO“ se mění takto:
 - i) v bodě 6 se vypouští slova „ze dne 20. prosince 1989“,
 - ii) bod 11 se nahrazuje tímto:

„11. Dočasná dávka pro nezaměstnané osoby, které byly přijaty do systému pružného zaměstnání (ledighedsydelse) (v souladu se zákonem o aktivní sociální politice (lov om aktiv socialpolitik)) je upravena v hlavě III kapitole 6 (dávky v nezaměstnanosti). Pokud jde o nezaměstnané osoby odcházející do jiného členského státu, použijí se články 69 a 71 nařízení, má-li tento členský stát podobné systémy zaměstnanosti pro stejnou kategorii osob.“;

- b) oddíl „R. NIZOZEMSKO“ se mění takto:
- i) v bodě 1 písm. a) se podbod ii) nahrazuje tímto:
- „ii) pokud již nejsou zahrnuty do bodu i), osoby, jež jsou rodinnými příslušníky vojáků v činné službě a žijí v jiném členském státě, a osoby, které mají bydliště v jiném členském státě a mají podle tohoto nařízení nárok na zdravotní péči ve státě svého bydliště, avšak náklady hradí Nizozemsko.“,
- ii) v bodě 1 se písmeno c) nahrazuje tímto:
- „c) Ustanovení zákona o zdravotním pojištění (Zorgverzekeringswet) a zákona o obecné úpravě zvláštních lékařských výdajů (Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten) týkající se povinnosti platit příspěvky se vztahují na osoby uvedené v písmenu a) a na jejich rodinné příslušníky. Co se týče rodinných příslušníků, hradí příspěvky osoba, od které se odvozuje nárok na zdravotní péči, s výjimkou osob, které jsou rodinnými příslušníky vojáků v činné službě a žijí v jiném členském státě; tito rodinní příslušníci hradí příspěvky přímo.“,
- iii) bod 4 se nahrazuje tímto:
- „4. Uplatňování nizozemských právních předpisů o pracovní neschopnosti
- a) Každá zaměstnaná osoba nebo osoba samostatně výdělečně činná, která přestane být pojištěna podle zákona ze dne 11. prosince 1975 o obecné úpravě pracovní neschopnosti (Algemene arbeidsongeschiktheidswet) (AAW), zákona ze dne 24. dubna 1997 o pojištění osob samostatně výdělečně činných pro případ pracovní neschopnosti (Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen) (WAZ), zákona ze dne 18. února 1966 o pojištění v případě pracovní neschopnosti (Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering) (WAO) nebo podle zákona ze dne 10. listopadu 2005 o práci a mzdě podle pracovní schopnosti (Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen) (WIA), je považována za pojištěnou v době vzniku pojistné události pro účely hlavy III kapitoly 3 nařízení, jestliže je pojištěna pro případ stejné pojistné události podle právních předpisů jiného členského státu, nebo není-li, pokud jí náleží dávka podle právních předpisů jiného členského státu pro případ stejné pojistné události. Druhá podmínka se však považuje za splněnou v případě uvedeném v čl. 48 odst. 1.
- b) Má-li podle písmene a) dotyčná osoba nárok na nizozemskou dávku v invaliditě, provede se výpočet dávek podle čl. 46 odst. 2 nařízení:
- i) v souladu s WAO, jestliže dotyčná osoba před vznikem pracovní neschopnosti naposledy pracovala jako zaměstnaná osoba ve smyslu čl. 1 písm. a) nařízení a pokud pracovní neschopnost vznikla před 1. lednem 2004. Pokud pracovní neschopnost vznikla 1. ledna 2004 nebo po tomto dni, vypočítá se výše této dávky na základě WIA,
- ii) v souladu s WAZ, jestliže dotyčná osoba před vznikem pracovní neschopnosti naposledy pracovala jinak než jako zaměstnaná osoba ve smyslu čl. 1 písm. a) nařízení.
- c) Při výpočtu dávek poskytovaných v souladu s WAO, s WIA nebo s WAZ přihlížejí nizozemské instituce
- k dobám zaměstnání a k rovnocenným dobám získaným v Nizozemsku před 1. červencem 1967,
- k dobám pojištění získaným podle WAO,
- k dobám pojištění získaným dotyčnou osobou po dosažení věku 15 let podle AAW, pokud se nekryjí s dobami pojištění získanými podle WAO,
- k dobám pojištění získaným podle WAZ,
- k dobám pojištění získaným podle WIA.
- d) Při výpočtu nizozemské dávky v invaliditě na základě čl. 40 odst. 1 nařízení neberou nizozemské instituce v úvahu příspěvek poskytnutý popřípadě příjemci dávky na základě zákona o příplatcích. Nárok na uvedený příspěvek a jeho výše jsou vypočteny pouze na základě zákona o příplatcích.“,

c) v oddíle „S. RAKOUSKO“ se doplňuje nový bod, který zní:

„10. Pro výpočet teoretické výše uvedené v čl. 46 odst. 2 písm. a) nařízení, pokud jde o dávky zakládající se na důchodovém účtu podle zákona o všeobecné úpravě důchodů (Allgemeines Pensionsgesetz) (APG), bere příslušná instituce v úvahu pro každý měsíc získaného pojištění podle právních předpisů ostatních členských států část celkové částky stanovené v souladu s APG ke dni zahájení nároku na důchod, která odpovídá podílu celkové částky a počtu měsíců pojištění, na kterém se celková částka zakládá.“

7. V příloze VIII se znění oddílu „J. IRSKO“ nahrazuje tímto:

„Dávka pro děti, příspěvek pro pěstouny (příspěvkový) a zvýšení vdovského (příspěvkového) a vdoveckého (příspěvkového) důchodu vyplácené na děti splňující podmínky vyžadované na základě konsolidovaného zákona o sociálním zabezpečení z roku 2005 (Social Welfare (Consolidation) Act 2005).“

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (ES) č. 593/2008

ze dne 17. června 2008

o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy (Řím I)

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, a zejména na čl. 61 písm. c) a čl. 67 odst. 5 druhou odrážku této smlouvy,

s ohledem na návrh Komise,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ⁽¹⁾,

v souladu s postupem stanoveným v článku 251 Smlouvy ⁽²⁾,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Společenství si dalo za cíl udržet a rozvíjet prostor svobody, bezpečnosti a práva. K postupnému vytvoření tohoto prostoru má Společenství přijmout opatření týkající se soudní spolupráce v občanských věcech s mezinárodním prvkem v míře nezbytné pro řádné fungování vnitřního trhu.
- (2) Podle čl. 65 písm. b) Smlouvy o ES mají tato opatření zahrnovat opatření na podporu slučitelnosti kolizních norem platných v členských státech a předpisů pro řešení kompetenčních sporů.
- (3) Na svém zasedání v Tampere ve dnech 15. a 16. října 1999 podpořila Evropská rada zásadu vzájemného uznávání rozsudků a jiných rozhodnutí soudních orgánů jakožto základ soudní spolupráce v občanských věcech a vyzvala Radu a Komisi, aby přijaly program opatření k provádění této zásady.
- (4) Dne 30. listopadu 2000 přijala Rada společný program Komise a Rady obsahující opatření k provádění zásady vzájemného uznávání rozhodnutí v občanských a obchodních věcech ⁽³⁾. Tento program určuje opatření týkající se harmonizace kolizních norem usnadňující vzájemné uznávání soudních rozhodnutí.
- (5) Haagský program ⁽⁴⁾, přijatý Evropskou radou dne 5. listopadu 2004, vyzval k aktivnímu pokračování v práci na kolizních normách v oblasti smluvních závazkových vztahů („Řím I“).

(6) Řádné fungování vnitřního trhu vyžaduje v zájmu zlepšení předvídatelnosti výsledku sporů, jistoty ohledně rozhodného práva a volného pohybu soudních rozhodnutí, aby kolizní normy platné v členských státech určovaly stejný právní řád bez ohledu na zemi soudu, u kterého byla žaloba podána.

(7) Věcná působnost a ustanovení tohoto nařízení by měly být v souladu s nařízením Rady (ES) č. 44/2001 ze dne 22. prosince 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech ⁽⁵⁾ („Brusel I“) a nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 864/2007 ze dne 11. července 2007 o právu rozhodném pro nesmluvní závazkové vztahy (Řím II) ⁽⁶⁾.

(8) Rodinné vztahy by měly zahrnovat vztahy mezi předky a potomky, vztahy mezi manželi, jiné vztahy vzniklé v důsledku manželství a příbuzenské vztahy v boční linii. Odkaz v čl. 1 odst. 2 na vztahy s účinky srovnatelnými s manželstvím a jinými rodinnými vztahy je třeba vykládat v souladu s právem členského státu, jehož soud se sporem zabývá.

(9) Závazkové vztahy vyplývající ze směnek cizích a vlastních, šeků a jiných převoditelných cenných papírů by měly zahrnovat také konosamenty v rozsahu, v jakém závazky z těchto konosamentů vyplývají z jejich převoditelnosti.

(10) Na závazkové vztahy vyplývající z předmluvního jednání se vztahuje článek 12 nařízení (ES) č. 864/2007. Na takové závazkové vztahy by se proto toto nařízení nemělo vztahovat.

(11) Možnost svobodné volby, kterou mají smluvní strany při výběru rozhodného práva, by měla být základem systému kolizních norem v oblasti smluvních závazků.

(12) Dohoda stran o volbě jednoho či více soudů členského státu za účelem rozhodování o sporech vzniklých ze smlouvy by měla být jedním z hledisek, které by mělo být zohledněno při rozhodování, zda volba práva s dostatečnou určitostí vyplývá z ustanovení smlouvy.

(13) Toto nařízení nebrání smluvním stranám, aby do svých smluv začlenily formou odkazu nestátní normy nebo mezinárodní úmluvu.

⁽¹⁾ Úř. věst. C 318, 23.12.2006, p. 56.

⁽²⁾ Stanovisko Evropského parlamentu ze dne 29. listopadu 2007 (dosud nezveřejněné v Úředním věstníku) a rozhodnutí Rady ze dne 5. června 2008.

⁽³⁾ Úř. věst. C 12, 15.1.2001, s. 1.

⁽⁴⁾ Úř. věst. C 53, 3.3.2005, s. 1.

⁽⁵⁾ Úř. věst. L 12, 16.1.2001, s. 1. Nařízením naposledy pozměněné nařízením (ES) č. 1791/2006 (Úř. věst. L 363, 20.12.2006, s. 1).

⁽⁶⁾ Úř. věst. L 199, 31.7.2007, s. 40.

- (14) Pokud Společenství vhodným právním nástrojem přijme normy smluvního závazkového práva, včetně standardních smluvních podmínek, může takový nástroj stanovit, že smluvním stranám je dovoleno tyto normy uplatňovat.
- (15) Pokud byla volba práva provedena a všechny ostatní prvky významné pro situaci se nacházejí v jiné zemi, než je ta, jejíž právo bylo zvoleno, nemělo by být volbou práva dotčeno použití těch ustanovení práva této jiné země, od kterých se nelze smluvně odchýlit. Toto pravidlo by se mělo uplatnit, ať již volba práva byla spojena s volbou soudu, nebo nikoli. Vzhledem k tomu, že ve srovnání s čl. 3 odst. 3 Úmluvy o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy⁽¹⁾ (Římská úmluva) z roku 1980 není zamýšlena žádná zásadní změna, mělo by být znění tohoto nařízení uvedeno do největšího možného souladu s článkem 14 nařízení (ES) č. 864/2007.
- (16) Pro přispění k obecnému cíli tohoto nařízení, kterým je právní jistota v evropském prostoru práva, by kolizní normy měly vykazovat vysoký stupeň předvídatelnosti. Soud by však měl mít možnost volného uvážení, aby určil právo, které má k situaci nejužší vazbu.
- (17) Co se týká rozhodného práva, nedojde-li k jeho volbě, měly by být pojmy „poskytování služeb“ a „prodej zboží“ vykládány stejným způsobem jako při použití článku 5 nařízení (ES) č. 44/2001, pokud se na prodej zboží a poskytování služeb vztahuje toto nařízení. Ačkoli jsou franšizová smlouva a smlouva o distribuci svou povahou smlouvami o službách, jsou předmětem zvláštních pravidel.
- (18) Co se týká rozhodného práva, nedojde-li k jeho volbě, měly by být za mnohostranné systémy považovány takové systémy, v jejichž rámci probíhají obchody, jako jsou regulované trhy a mnohostranné systémy obchodování uvedené v článku 4 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/39/ES ze dne 21. dubna 2004 o trzích finančních nástrojů⁽²⁾, bez ohledu na to, zda závisejí na ústřední protistraně či nikoli.
- (19) Pokud není volba práva provedena, mělo by být rozhodné právo určeno v souladu s pravidlem stanoveným pro zvláštní smluvní typ. Nelze-li smlouvu zařadit pod jeden ze zvláštních smluvních typů nebo pokud její prvky spadají do více než jednoho zvláštního smluvního typu, měla by se řídit právem země, ve které má smluvní strana, která má poskytnout plnění charakteristické pro smlouvu, své obvyklé bydliště. V případě, že je smlouva složena z množiny práv a povinností, které mohou být zařazeny
- pod více než jeden zvláštní smluvní typ, mělo by být určeno plnění charakteristické pro smlouvu, a to s ohledem na její těžiště.
- (20) Pokud má smlouva zjevně užší vazbu k jiné zemi, než je země uvedená v čl. 4 odst. 1 nebo 2, měla by „úniková doložka“ stanovit, že se má použít právo této jiné země. Při určování takové země by mělo být zohledněno mimo jiné, zda má dotčená smlouva velmi úzký vztah k jiné smlouvě nebo smlouvám.
- (21) Pokud není volba práva provedena a rozhodné právo nelze určit ani na základě skutečnosti, že smlouvu lze zařadit pod jeden ze zvláštních smluvních typů, ani jako právo země, v níž má smluvní strana, která má poskytnout plnění charakteristické pro smlouvu, své obvyklé bydliště, měla by se smlouva řídit právem země, s níž je nejužší spojena. Při určování takové země by mělo být zohledněno mimo jiné, zda má dotčená smlouva velmi úzký vztah k jiné smlouvě nebo smlouvám.
- (22) Co se týká výkladu smluv o přepravě zboží, není s ohledem na čl. 4 odst. 4 třetí větu Římské úmluvy zamýšlena žádná podstatná změna. V důsledku toho by dopravní nájemní (charterové) smlouvy a jiné smlouvy, jejichž hlavním účelem je přeprava zboží, měly být považovány za smlouvy o přepravě zboží. Pro účely tohoto nařízení se „odesílatelem“ rozumí každá osoba, která uzavře s přepravcem smlouvu o dopravě, a „dopravcem“ se rozumí smluvní strana, která se zaváže přepravit zboží, ať již přepravu sama vykoná, či nikoli.
- (23) Pokud jde o smlouvy uzavřené se stranami, které jsou pokládány za slabší, je vhodné je chránit kolizními normami, které jsou příznivější vůči jejich zájmům než obecné normy.
- (24) Obzvláště u spotřebitelských smluv by měla kolizní norma umožnit snížit náklady na urovnání sporů, jež jsou často nízké hodnoty, a zohlednit vývoj technologií umožňujících prodej na dálku. Soulad s nařízením (ES) č. 44/2001 vyžaduje na jednu stranu, aby byl učiněn odkaz na pojem „zaměřené činnosti“ jakožto podmínku pro použití normy na ochranu spotřebitele a na druhou stranu, aby tento pojem byl shodně vyložen v nařízení (ES) č. 44/2001 i v tomto nařízení, přičemž je třeba brát v úvahu, že společné prohlášení Rady a Komise k článku 15 nařízení (ES) č. 44/2001 stanoví, že „pro použití čl. 15 odst. 1 písm. c) nestačí, aby podnik zaměřil své činnosti na členský stát, v němž má spotřebitel bydliště, nebo na více států, mezi nimiž je i tento členský stát, je rovněž třeba, aby smlouva předtím byla uzavřena v rámci těchto činností“. Toto prohlášení rovněž uvádí, že „pouhá skutečnost, že internetové stránky jsou přístupné, nepostačuje k tomu, aby se použil článek 15, je rovněž třeba, aby tyto internetové stránky vybízely k uzavírání smluv na dálku a aby předtím skutečně byla nějaká smlouva jakýmkoli prostředky

(1) Úř. věst. C 334, 30.12.2005, s. 1.

(2) Úř. věst. L 145, 30.4.2004, s. 1. Směrnice naposledy pozměněná směrnicí 2008/10/ES (Úř. věst. L 76, 19.3.2008, s. 33).

uzavřena na dálku. V tomto ohledu jazyk nebo použítá měna na internetových stránkách nejsou podstatným faktorem.“

- (25) Spotřebitelé by měli být chráněni takovými předpisy země jejich obvyklého bydliště, od kterých se nelze smluvně odchýlit, za předpokladu, že spotřebitelská smlouva byla uzavřena s obchodníkem, který provozuje svou podnikatelskou nebo profesionální činnost v této konkrétní zemi. Stejná ochrana by měla být zaručena, jestliže obchodník, pokud neprovozuje svou podnikatelskou nebo profesionální činnost v zemi, v níž má spotřebitel své obvyklé bydliště, nějakým způsobem zaměřuje svou činnost na tuto zemi nebo na několik zemí včetně této země a smlouva je uzavřena jako výsledek této činnosti.
- (26) Pro účely tohoto nařízení by se na finanční služby jako např. služby v oblasti investic a činnosti a vedlejší služby poskytované spotřebiteli obchodníkem, jak jsou uvedeny v oddílech A a B přílohy I směrnice 2004/39/ES, a smlouvy o prodeji podílů v subjektech kolektivního investování, ať již se na ně vztahuje směrnice Rady 85/611/EHS ze dne 20. prosince 1985 o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se subjektů kolektivního investování do převoditelných cenných papírů (SKIPCP) ⁽¹⁾, či nikoli, měl vztahovat článek 6 tohoto nařízení. Odkazuje-li se tedy na podmínky emise nebo veřejné nabídky převoditelných cenných papírů či na úpis a vyplácení podílů v subjektech kolektivního investování, měl by tento odkaz zahrnovat všechny aspekty, kterými jsou emitent či předkladatel nabídky vůči spotřebiteli vázáni, s výjimkou aspektů týkajících se poskytování takových finančních služeb.
- (27) Z obecné kolizní normy pro spotřebitelské smlouvy by měly být stanoveny různé výjimky. Podle jedné takové výjimky by se obecná kolizní norma neměla týkat smluv, jejichž předmětem jsou věcná práva k nemovitosti nebo nájmy nemovitosti, pokud se tato smlouva netýká práva k užívání nemovitosti na časový úsek ve smyslu směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/47/ES ze dne 26. října 1994 o ochraně nabyvatelů ve vztahu k některým aspektům smluv o nabytí práva k dočasnému užívání nemovitostí ⁽²⁾.
- (28) Je důležité zajistit, aby se na práva a povinnosti, které představují finanční nástroj, nevztahovala obecná kolizní norma týkající se spotřebitelských smluv, neboť by to mohlo vést k uplatňování rozdílných právních řádů na každý z emitovaných nástrojů, což by změnilo jejich povahu a zabránilo, aby byly obchodovány a nabízeny jakožto zastupitelné. Podobně, kdykoli jsou takové nástroje emitovány či nabízeny, smluvní vztah mezi emitentem nebo předkladatelem nabídky a spotřebitelem nemusí

podléhat povinnému uplatňování právního řádu země, kde má spotřebitel obvyklé bydliště, neboť je třeba zajistit jednotnost podmínek emise či nabídky. Stejný princip by měl být použit s ohledem na mnohostranné systémy, na které se vztahuje čl. 4 odst. 1 písm. h), přičemž by mělo být zajištěno, že právní řád země, kde má spotřebitel obvyklé bydliště, nebude kolidovat s pravidly použitelnými v případě smluv uzavřených v rámci těchto systémů či s provozovatelem těchto systémů.

- (29) Pro účely tohoto nařízení by odkazy na práva a povinnosti, které představují podmínky emise, veřejné nabídky nebo nabídky převzetí převoditelných cenných papírů, a na úpis a vyplácení podílů v subjektech kolektivního investování měly zahrnovat podmínky, týkající se mimo jiné přidělování cenných papírů či podílů, práv v případě, že poptávka převyšuje upsané množství (over-subscription), práv na odstoupení a podobných záležitostí v souvislosti s nabídkou, jakož záležitostí uvedených v člancích 10, 11, 12 a 13, čímž by bylo zajištěno, že všechny příslušné smluvní aspekty nabídky, kterými jsou emitent či předkladatel nabídky vůči spotřebiteli vázáni, se řídí jediným právem.
- (30) Pro účely tohoto nařízení se „finančními nástroji“ a „převoditelnými cennými papíry“ rozumí nástroje uvedené v článku 4 směrnice 2004/39/ES.
- (31) Nic v tomto nařízení by nemělo ovlivnit fungování formálních dohod označených jako systém podle čl. 2 bodu a) směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/26/ES ze dne 19. května 1998 o neodvolatelnosti zúčtování v platebních systémech a v systémech vypořádání obchodů s cennými papíry ⁽³⁾.
- (32) Kvůli zvláštní povaze přepravních a pojistných smluv by měla specifická ustanovení zajistit odpovídající úroveň ochrany cestujících a pojistníků. Článek 6 by se tedy neměl použít v kontextu těchto zvláštních smluv.
- (33) Pokud pojistná smlouva, která nekryje velké riziko, kryje více rizik, z nichž alespoň jedno se nachází v členském státě a alespoň jedno se nachází ve třetí zemi, měla by se zvláštní pravidla pro pojistné smlouvy v tomto nařízení vztahovat pouze na riziko nebo rizika nacházející se v příslušném členském státě nebo členských státech.
- (34) Pravidlem o individuálních pracovních smlouvách by nemělo být dotčeno použití imperativních ustanovení země, do které je pracovník vyslán v souladu se směrnicí 96/71/ES ze dne 16. prosince 1996 o vysílání pracovníků v rámci poskytování služeb ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 375, 31.12.1985, s. 3. Směrnice naposledy pozměněná směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2008/18/ES (Úř. věst. L 76, 19.3.2008, s. 42).

⁽²⁾ Úř. věst. L 280, 29.10.1994, s. 83.

⁽³⁾ Úř. věst. L 166, 11.6.1998, s. 45.

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 18, 21.1.1997, s. 1.

- (35) Zaměstnanci by neměli být zbaveni ochrany, kterou jim poskytují ustanovení, od nichž se nelze smluvně odchýlit nebo od nichž se lze odchýlit pouze v jejich prospěch.
- (36) Pokud jde o individuální pracovní smlouvy, mělo by se na práci vykonanou v jiné zemi pohlížet jako na dočasnou, pokud se má zaměstnanec po splnění svého úkolu v zahraničí opět ujmout své práce v původní zemi. Uzavření nové pracovní smlouvy s původním zaměstnavatelem nebo se zaměstnavatelem ze stejné skupiny společností jako původní zaměstnavatel by nemělo vylučovat, aby zaměstnanec dočasně vykonával svou práci v jiné zemi.
- (37) Z důvodu veřejného zájmu mohou soudy členských států za výjimečných okolností použít výhradu veřejného pořádku a imperativních ustanovení. Pojem „imperativní ustanovení“ je třeba odlišit od výrazu „ustanovení, od nichž se nelze smluvně odchýlit“, a je třeba jej vymezit úžeji.
- (38) V souvislosti s postoupením pohledávky by výraz „vztah“ měl vyjasnit, že se čl. 14 odst. 1 použije rovněž na věcněprávní dopady postoupení mezi postupitelem a postupníkem v právních rádech, ve kterých úprava těchto otázek nespadá do závazkového práva. Výraz „vztah“ by nicméně neměl být chápán jako jakýkoli vztah, který by mohl existovat mezi postupitelem a postupníkem. Zejména by neměl zahrnovat předběžné otázky, pokud jde o postoupení pohledávky. Výraz by měl být jednoznačně omezen na dopady, jež přímo souvisejí s daným postoupením.
- (39) Z důvodu právní jistoty by mělo být jasně vymezeno obvyklé bydliště, zejména v případech obchodních společností, sdružení a jiných právnických osob. Narozdíl od čl. 60 odst. 1 nařízení (ES) č. 44/2001, který nabízí tři kritéria, se musí kolizní norma omezit na jediné kritérium; jinak by bylo pro smluvní strany nemožné, aby mohly určit právo rozhodné pro jejich situaci.
- (40) Je třeba zabránit stavu, kdy jsou kolizní normy rozptýleny do více nástrojů a nejsou vzájemně v souladu. Toto nařízení by však nemělo vylučovat možnost začlenit kolizní normy pro smluvní závazkové vztahy do právních předpisů Společenství týkající se zvláštních případů.
- Tímto nařízením by nemělo být dotčeno používání jiných nástrojů obsahujících ustanovení, jejichž účelem je přispět k řádnému fungování vnitřního trhu, pokud nemohou být použity ve spojení s právem určeným podle pravidel tohoto nařízení. Uplatňování ustanovení rozhodného práva určeného podle pravidel tohoto nařízení by nemělo omezovat volný pohyb zboží a služeb, jak jej upravují akty Společenství, například směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES ze dne 8. června 2000 o některých právních aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu, na vnitřním trhu (směrnice o elektronickém obchodu) ⁽¹⁾.
- (41) Dodržování mezinárodních závazků přijatých členskými státy znamená, že by tímto nařízením neměly být dotčeny mezinárodní úmluvy, jejichž smluvní stranou je jeden nebo více členských států ke dni přijetí tohoto nařízení. S cílem zlepšit přístupnost platných pravidel by Komise měla v *Úředním věstníku Evropské unie* zveřejnit seznam příslušných úmluv na základě informací poskytnutých členskými státy.
- (42) Komise předloží Evropskému parlamentu a Radě návrh týkající se postupů a podmínek, podle nichž by členské státy byly oprávněny v jednotlivých a výjimečných případech vlastním jménem sjednávat a uzavírat dohody se třetími zeměmi týkající se odvětvových oblastí a obsahující ustanovení o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy.
- (43) Jelikož cíle tohoto nařízení nemůže být uspokojivě dosaženo na úrovni členských států, a proto jej může být z důvodu rozsahu a účinků tohoto nařízení lépe dosaženo na úrovni Společenství, může Společenství přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje toto nařízení rámec toho, co je nezbytné k dosažení tohoto cíle.
- (44) V souladu s článkem 3 Protokolu o postavení Spojeného království a Irska připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o založení Evropského společenství oznámilo Irsko své přání účastnit se přijímání a používání tohoto nařízení.
- (45) V souladu s články 1 a 2 Protokolu o postavení Spojeného království a Irska připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o založení Evropského společenství a aniž je dotčen článek 4 uvedeného protokolu se Spojené království neúčastní přijímání tohoto nařízení a toto nařízení pro ně není závazné ani použitelné.
- (46) V souladu s články 1 a 2 Protokolu o postavení Dánska, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o založení Evropského společenství, se Dánsko neúčastní přijímání tohoto nařízení a toto nařízení pro ně není závazné ani použitelné.

(1) Úř. věst. L 178, 17.7.2000, s. 1.

PŘIJALY TOTO NAŘÍZENÍ:

KAPITOLA I

OBLAST PŮSOBNOSTI

Článek 1

Věcná působnost

1. Toto nařízení se vztahuje na smluvní závazkové vztahy podle občanského a obchodního práva v případě kolize právních řádů.

Nevztahuje se zejména na věci daňové, celní či správní.

2. Toto nařízení se nevztahuje na:

- a) otázky týkající se osobního stavu, způsobilosti fyzické osoby k právům a právním úkonům, aniž je dotčen článek 13;
- b) závazky vyplývající z rodinných vztahů a ze vztahů považovaných rozhodným právem za vztahy se srovnatelnými účinky, včetně vyživovací povinnosti;
- c) závazky vyplývající z majetkových vztahů mezi manželi nebo mezi osobami ve vztazích považovaných rozhodným právem za vztahy s účinkem srovnatelným s manželstvím, a ze závětí a dědění;
- d) závazkové vztahy vyplývající ze směnek cizích a vlastních, šeků a jiných převoditelných cenných papírů v rozsahu, v jakém závazky z těchto převoditelných cenných papírů vyplývají z jejich převoditelnosti;
- e) rozhodčí smlouvy a dohody o volbě soudu;
- f) otázky upravené právem obchodních společností, sdružení a jiných právnických osob, týkající se například vzniku, zápisem nebo jinak, způsobilosti k právům a právním úkonům, vnitřního uspořádání nebo rušení obchodních společností, sdružení a jiných právnických osob, osobní odpovědnosti vedoucích osob a členů za závazky obchodní společnosti, sdružení nebo právnické osoby;
- g) otázku, zda může zmocněnec zavazovat vůči třetí osobě osobu, na jejíž účet tvrdí, že jedná, nebo zda může orgán obchodní společnosti sdružení nebo právnické osoby tuto obchodní společnost, sdružení nebo právnickou osobu zavazovat vůči třetí osobě;
- h) zakládání trustů a vztahy mezi zakladateli trustu, správci trustu a oprávněnými osobami;
- i) závazky vyplývající z předmluvního jednání,
- j) pojistné smlouvy vyplývající z činnosti prováděné jinými organizacemi, než jsou organizace uvedené v článku 2

směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/83/ES ze dne 5. listopadu 2002 o životním pojištění⁽¹⁾, jejichž předmětem je poskytovat dávky zaměstnancům nebo osobám samostatně výdělečně činným, které patří k podniku či skupině podniků nebo k obchodu či skupině obchodů, v případě úmrtí nebo přežití nebo v případě přerušování či omezení činnosti nebo v případě nemoci související s prací nebo pracovním úrazem.

3. Toto nařízení se nevztahuje na dokazování a soudní řízení, aniž je dotčen článek 18.

4. V tomto nařízení se „členským státem“ rozumí všechny členské státy, na které se vztahuje toto nařízení. V čl. 3 odst. 4 a článku 7 se však tímto pojmem rozumí všechny členské státy.

Článek 2

Univerzální použitelnost

Právo určené na základě tohoto nařízení se použije bez ohledu na to, zda je právem některého z členských států, či nikoliv.

KAPITOLA II

JEDNOTNÁ PRAVIDLA

Článek 3

Volba práva

1. Smlouva se řídí právem, které si strany zvolí. Volba musí být vyjádřena výslovně nebo jasně vyplývat z ustanovení smlouvy nebo okolností případu. Strany si mohou zvolit právo rozhodné pro celou smlouvu nebo pouze pro její část.

2. Strany se mohou kdykoli dohodnout, že se smlouva bude řídit jiným právem, než kterým se dosud řídila v důsledku předchozí volby podle tohoto článku nebo na základě jiných ustanovení tohoto nařízení. Žádná změna rozhodného práva provedená po uzavření smlouvy se nedotýká její formální platnosti podle článku 11 a ani se nepříznivě nedotýká práv třetích osob.

3. V případě, že všechny ostatní prvky pro situaci významné se v okamžiku volby nacházejí v jiné zemi než v zemi, jejíž právo bylo zvoleno, není volbou práva, kterou strany učinily, dotčeno použití ustanovení práva této jiné země, od nichž se nelze smluvně odchýlit.

4. V případě, že se všechny ostatní prvky pro situaci významné se v okamžiku volby nacházejí v jednom nebo více členských

⁽¹⁾ Úř. věst. L 345, 19.12.2002, s. 1. Směrnice naposledy pozměněná směrnicí 2008/19/ES (Úř. věst. L 76, 19.3.2008, s. 44).

státech, není volbou jiného rozhodného práva stranami, než je právo členského státu, dotčeno použití těch ustanovení práva Společenství, případně v podobě, v jaké je provedeno v členském státě sídla soudu, od nichž se nelze smluvně odchýlit.

5. Existence a platnost souhlasu stran s volbou rozhodného práva se určuje v souladu s články 10, 11 a 13.

Článek 4

Rozhodné právo při neexistenci volby práva

1. V míře, ve které nebylo právo rozhodné pro smlouvu zvoleno podle článku 3, a aniž jsou dotčeny články 5 až 8, je právo rozhodné pro následující smlouvy určeno takto:

- a) smlouva o koupi zboží se řídí právem země, v níž má prodávající obvyklé bydliště;
- b) smlouva o poskytování služeb se řídí právem země, v níž má poskytovatel služby obvyklé bydliště;
- c) smlouva, jejímž předmětem je věcné právo k nemovitosti nebo nájem nemovitosti, se řídí právem země, ve které se nemovitost nachází;
- d) bez ohledu na písmeno c) se nájem nemovitosti uzavřený pro dočasné soukromé užívání na dobu nejvýše šesti po sobě jdoucích měsíců řídí právem země, v níž má pronajímatel obvyklé bydliště, pokud je nájemce fyzickou osobou a pokud má své obvyklé bydliště ve stejné zemi;
- e) franšizová smlouva se řídí právem země, v níž má osoba, již je franšíza udělena, obvyklé bydliště;
- f) smlouva o distribuci se řídí právem země, v níž má distributor obvyklé bydliště;
- g) smlouva o koupi zboží v dražbě se řídí právem země, v níž se dražba koná, pokud takové místo lze určit;
- h) smlouva uzavíraná v rámci mnohostranného systému, který sdružuje nebo umožňuje sdružování početných zájmů třetích osob na nákupu či prodeji finančních nástrojů, jak je vymezeno v čl. 4 odst. 1 bodu 17 směrnice 2004/39/ES, v souladu s pevně stanovenými pravidly a který je řízen jednotným právem, se řídí tímto právem.

2. Pokud se na smlouvu nevztahuje odstavec 1 nebo pokud by se na prvky smlouvy vztahovalo více než jedno z písmen a) až h) odstavce 1, řídí se smlouva právem země, v níž má strana, která je povinna poskytnout plnění charakteristické pro smlouvu, své obvyklé bydliště.

3. Vyplývá-li ze všech okolností případu, že je smlouva zjevně úžeji spojena s jinou zemí, než je země uvedená v odstavcích 1 nebo 2, použije se právo této jiné země.

4. Není-li možné určit rozhodné právo podle odstavce 1 nebo 2, řídí se smlouva právem země, s níž je nejúžeji spojena.

Článek 5

Smlouvy o přepravě

1. V míře, ve které nebylo právo rozhodné pro smlouvu o přepravě zboží zvoleno podle článku 3, je právem rozhodným pro takové smlouvy právo země obvyklého bydliště dopravce za předpokladu, že se místo převzetí nebo místo doručení nebo obvyklé místo bydliště odesílatele nacházejí rovněž v této zemi. Nejsou-li tyto požadavky splněny, použije se právo země, ve které se na základě dohody smluvních stran nachází místo doručení.

2. V míře, ve které nebylo právo rozhodné pro smlouvu o přepravě cestujících zvoleno smluvními stranami podle druhého pododstavce, je rozhodným právem právo země obvyklého bydliště cestujícího za předpokladu, že se v této zemi nachází rovněž místo odjezdu nebo místo určení. Nejsou-li tyto požadavky splněny, použije se právo místa, ve kterém má dopravce své obvyklé bydliště.

Za právo rozhodné pro smlouvu o přepravě cestujících si strany mohou zvolit v souladu s článkem 3 pouze právo země, ve které:

- a) má cestující své obvyklé bydliště nebo
- b) má dopravce své obvyklé bydliště nebo
- c) má dopravce místo své ústřední správy nebo
- d) se nachází místo odjezdu nebo
- e) se nachází místo určení.

3. Vyplývá-li ze všech okolností případu, že je smlouva, nedošlo-li k volbě práva, zjevně úžeji spojena s jinou zemí, než je země uvedená v odstavcích 1 nebo 2, použije se právo této jiné země.

Článek 6

Spotřebitelské smlouvy

1. Aniž jsou dotčeny články 5 a 7, smlouva uzavřená fyzickou osobou za účelem, který se netýká její profesionální nebo podnikatelské činnosti (dále jen „spotřebitel“), s jinou osobou,

kteřá jedná v rámci výkonu své profesionální nebo podnikatelské činnosti (dále jen „obchodník“), se řídí právem země, v níž má spotřebitel obvyklé bydliště, pokud:

- a) obchodník provozuje svou profesionální nebo podnikatelskou činnost v zemi, kde má spotřebitel své obvyklé bydliště, nebo
- b) se jakýmkoli způsobem taková činnost na tuto zemi nebo na několik zemí včetně této země zaměřuje

a smlouva spadá do rozsahu této činnosti.

2. Bez ohledu na odstavec 1 si mohou strany zvolit v souladu s článkem 3 právo rozhodné pro smlouvu, která splňuje podmínky odstavce 1. V důsledku této volby však nesmí být spotřebitel zbaven ochrany, kterou mu poskytují ustanovení právního řádu, od nichž se nelze smluvně odchýlit, a jež by se v případě neexistence volby práva na základě odstavce 1 jinak použila.

3. Pokud nejsou splněny podmínky uvedené v odst. 1 písm. a) nebo b), určí se právo rozhodné pro smlouvu mezi spotřebitelem a obchodníkem podle článků 3 a 4.

4. Odstavce 1 a 2 se nepoužijí pro tyto smlouvy:

- a) smlouvy o poskytování služeb, mají-li být služby spotřebiteli poskytnuty výlučně v zemi odlišné od země jeho obvyklého bydliště;
- b) přepravní smlouvu, která je odlišná od smlouvy týkající se souborných služeb pro cesty ve smyslu směrnice Rady 90/314/EHS ze dne 13. června 1990 o souborných službách pro cesty, pobyty a zájezdy ⁽¹⁾;
- c) smlouvu, jejímž předmětem je věcné právo k nemovitosti nebo nájem nemovitosti a která je odlišná od smlouvy, jejímž předmětem je právo k užívání nemovitosti na časový úsek ve smyslu směrnice 94/47/ES;
- d) práva a povinnosti, které představují finanční nástroj, a práva a povinnosti, které představují podmínky, jimiž se řídí emise, veřejné nabídky či nabídky převzetí převoditelných cenných papírů a úpis a vyplácení podílů v subjektech kolektivního investování, pokud se nejedná o poskytování finanční služby;
- e) smlouvu uzavřenou v rámci systému spadajícího do oblasti působnosti čl. 4 odst. 1 písm. h).

⁽¹⁾ Úř. věst. L 158, 23.6.1990, s. 59.

Článek 7

Pojistné smlouvy

1. Tento článek se vztahuje na smlouvy uvedené v odstavci 2 bez ohledu na to, zda se kryté riziko nachází v členském státě, a na všechny další pojistné smlouvy, které kryjí rizika nacházející se na území členských států. Nevztahuje se na smlouvy o zajištění.

2. Pojistná smlouva kryjící velké riziko podle definice uvedené v čl. 5 písm. d) první směrnice Rady 73/239/EHS ze dne 24. července 1973 o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se přístupu k činnosti v přímém pojištění jiném než životním a jejího výkonu ⁽²⁾ se bude řídit právem, které si zvolí strany v souladu s článkem 3 tohoto nařízení.

V míře, ve které nebylo právo rozhodné zvoleno stranami, se pojistná smlouva řídí právem země, kde má pojistitel své obvyklé bydliště. Vyplyvá-li ze všech okolností případu, že smlouva je zjevně úžeji spojena s jinou zemí, použije se právo této jiné země.

3. V případě jiné pojistné smlouvy, než je smlouva podle odstavce 2, mohou v souladu s článkem 3 strany zvolit pouze následující práva:

- a) právo jakéhokoli členského státu, v němž se nachází riziko v okamžiku uzavření smlouvy;
- b) právo země, v níž má pojistník své obvyklé bydliště;
- c) v případě životního pojištění právo členského státu, jehož je pojistník státním příslušníkem;
- d) v případě pojistných smluv kryjících rizika omezená na události, k nimž došlo v jednom členském státě, a to v jiném, než je členský stát, v němž se riziko nachází, právo tohoto státu;
- e) v případě pojistníka se smlouvou spadající pod tento odstavec, který provozuje profesionální nebo podnikatelskou činnost nebo vykonává svobodné povolání a pojistná smlouva kryje dvě či více rizik vztahujících se k této činnosti a nacházejících se v různých členských státech, právo kteréhokoli z těchto členských států nebo právo země, v níž má pojistník své obvyklé bydliště.

Pokud v případech uvedených v odstavcích a), b) nebo e) poskytují uvedené členské státy větší míru volnosti při volbě rozhodného práva pro pojistné smlouvy, mohou smluvní strany této volnosti využít.

⁽²⁾ Úř. věst. L 228, 16.8.1973, s. 3. Směrnice naposledy pozměněná směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2005/68/ES (Úř. věst. L 323, 9.12.2005, s. 1).

V míře, ve které nebylo právo rozhodné zvoleno stranami podle tohoto odstavce, se bude taková smlouva řídit právem členského státu, v němž se riziko nachází v okamžiku uzavření smlouvy.

4. Na pojistné smlouvy, pro které členský stát ukládá povinnost uzavřít pojištění se vztahují tato dodatečná pravidla:

a) povinnost uzavřít pojištění není splněna u pojistné smlouvy, která není v souladu se zvláštními ustanoveními týkajícími se daného pojištění platnými v členském státě, který tuto povinnost ukládá. Pokud je právo členského státu, ve kterém se nachází riziko, v rozporu s právem členského státu, který ukládá povinnost uzavřít pojištění, je rozhodným právem právo státu ukládajícího povinnost uzavřít pojištění;

b) odchýlně od odstavců 2 a 3 může členský stát stanovit, že pojistná smlouva se bude řídit právem členského státu, který ukládá povinnost uzavřít pojištění.

5. Pro účely odstavce 3 třetího pododstavce a odstavce 4, v nichž smlouva kryje rizika nacházející se ve více než jednom členském státě, považuje se smlouva za složenou z několika smluv, z nichž se každá týká pouze jednoho členského státu.

6. Pro účely tohoto článku je země, v níž se riziko nachází, určena podle čl. 2 písm. d) druhé směrnice Rady 88/357/EHS ze dne 22. června 1988 o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se přímého pojištění jiného než životního, kterým se stanoví opatření k usnadnění účinného výkonu volného pohybu služeb⁽¹⁾ a v případě životního pojištění země, v níž se riziko nachází, bude zemí závazku ve smyslu čl. 1 odst. 1 písm. g) směrnice 2002/83/ES.

Článek 8

Individuální pracovní smlouvy

1. Individuální pracovní smlouva se řídí právem zvoleným stranami v souladu s článkem 3. Tato volba však nesmí zaměstnance zbavit ochrany, kterou mu poskytují ustanovení, od nichž se nelze smluvně odchýlit podle práva, které by v případě neexistence volby bylo použito na základě odstavců 2, 3 a 4 tohoto článku.

2. V míře, ve které nebylo právo rozhodné pro individuální pracovní smlouvu zvoleno stranami, se smlouva řídí právem země, v níž, případně z ní, zaměstnanec při plnění smlouvy obvykle vykonává svoji práci. Za změnu země obvyklého výkonu práce se nepovažuje, když zaměstnanec dočasně vykonává svou práci v jiné zemi.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 172, 4.7.1988, s. 1. Směrnice naposledy pozměněná směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2005/14/ES (Úř. věst. L 149, 11.6.2005, s. 14).

3. Nelze-li rozhodné právo na základě odstavce 2 určit, řídí se smlouva právem země, v níž se nachází provozovna, která zaměstnance zaměstnala.

4. Vyplývá-li z celkových okolností, že je smlouva úžeji spojena s jinou zemí, než je země uvedená v odstavcích 2 nebo 3, použije se právo této jiné země.

Článek 9

Imperativní ustanovení

1. Imperativní ustanovení jsou ustanovení, jejichž dodržování je pro stát při ochraně jeho veřejných zájmů, jako např. jeho politického, společenského a hospodářského uspořádání zásadní do té míry, že se vyžaduje jejich použití na jakoukoli situaci, která spadá do jejich oblasti působnosti, bez ohledu na právo, které by se jinak na smlouvu podle tohoto nařízení použilo.

2. Tímto nařízením není v žádném případě dotčeno použití imperativních ustanovení práva země soudu.

3. Rovněž lze použít imperativní ustanovení práva země, v níž mají být nebo byly povinnosti vyplývající ze smlouvy splněny, pokud tato imperativní ustanovení činí plnění smlouvy protiprávním. Při rozhodování, zda mají být taková ustanovení použita, je třeba vzít v úvahu jejich povahu a účel, jakož i důsledky, které by mohly z jejich použití nebo nepoužití vyplynout.

Článek 10

Souhlas stran a materiální platnost

1. Existence a platnost smlouvy nebo některého ustanovení smlouvy se určuje podle práva, které by se na základě tohoto nařízení použilo, kdyby byla smlouva nebo ustanovení smlouvy platné.

2. Vyplývá-li však z okolností, že by nebylo přiměřené určovat účinky chování strany podle práva uvedeného v odstavci 1, může se strana za účelem zjištění, že neprojevila souhlas, odvolat na právo země, v níž se nachází její obvyklé bydliště.

Článek 11

Formální platnost

1. Smlouva uzavřená mezi osobami, které se nacházejí, nebo jejichž zmocněnci se nacházejí v okamžiku uzavření smlouvy

v téže zemi, je formálně platná, splňuje-li formální náležitosti práva, kterým se podle tohoto nařízení řídí nebo formální náležitosti práva země, v níž byla uzavřena.

2. Smlouva uzavřená mezi osobami, které se nacházejí, nebo jejichž zástupci se nacházejí v okamžiku uzavření smlouvy v různých zemích, je formálně platná, splňuje-li formální náležitosti podle práva, které se na ni použije podle tohoto nařízení, nebo práva jedné ze zemí, v níž se nacházela jedna ze smluvních stran nebo jejich zástupce v okamžiku uzavření smlouvy, nebo práva jedné ze zemí, v níž měla k uvedenému okamžiku jedna ze stran své obvyklé bydliště.

3. Jednostranný právní úkon, který se týká již uzavřené nebo zamýšlené smlouvy, je formálně platný, splňuje-li formální náležitosti podle práva, které se na smlouvu použije nebo které by se na ni použilo podle tohoto nařízení, nebo práva země, v níž byl tento úkon učiněn, nebo práva země, v níž osoba, která jej provedla, měla v té době obvyklé bydliště.

4. Odstavce 1, 2 a 3 tohoto článku se nevztahují na smlouvy, na které se vztahuje článek 6. Forma těchto smluv se řídí právem země, kde má spotřebitel obvyklé bydliště.

5. Bez ohledu na odstavce 1 až 4 se na smlouvu, jejímž předmětem je věcné právo k nemovitosti nebo nájem nemovitosti, vztahují formální požadavky práva země, v níž se nemovitost nachází, pokud se podle tohoto práva:

- a) uvedená ustanovení použijí bez ohledu na zemi, v níž došlo k uzavření smlouvy, a bez ohledu na právo, které je jinak pro smlouvu rozhodné, a
- b) od těchto ustanovení se nelze smluvně odchýlit.

Článek 12

Působnost práva rozhodného pro smlouvu

1. Právem rozhodným pro smlouvu se podle tohoto nařízení řídí zejména:

- a) výklad;
- b) plnění závazků vyplývajících ze smlouvy;
- c) důsledky úplného nebo částečného porušení těchto závazků včetně stanovení škody, jsou-li stanoveny právem, a to v rámci pravomocí přiznaných soudu příslušným procesním právem;
- d) různé způsoby zániku závazku, včetně promlčení a zániku práv v důsledku uplynutí doby;
- e) důsledky neplatnosti smlouvy.

2. Pokud jde o způsob plnění a opatření, jež musí věřitel učinit v případě vadného plnění, bere se v úvahu právo země, v níž se plnění uskutečňuje.

Článek 13

Nezpůsobilost

Ve smlouvě uzavřené mezi osobami, které se nacházejí v téže zemi, se může fyzická osoba, která by byla způsobilá podle práva této země, odvolat na svou nezpůsobilost vyplývající z práva jiné země pouze tehdy, pokud druhá smluvní strana o této nezpůsobilosti v době uzavření smlouvy věděla nebo o ní nevěděla z nedbalosti.

Článek 14

Postoupení pohledávky a smluvní subrogace

1. Vztah mezi postupitelem a postupníkem při postoupení pohledávky vůči jiné osobě („dlužník“), se řídí podle práva, které se na základě tohoto nařízení použije na smlouvu mezi postupitelem a postupníkem.

2. Právo, jímž se řídí postoupená pohledávka, určuje převoditelnost pohledávky, vztah mezi postupníkem a dlužníkem, podmínky, za kterých může být postoupení uplatněno vůči dlužníkovi, a zprošťující účinek dlužníkovy plnění.

3. Pojem postoupení v tomto článku zahrnuje přímé převody pohledávek, převody pohledávek při zajištění závazku a zastavení pohledávek nebo jiné způsoby zajištění pohledávek.

Článek 15

Zákonná subrogace

Má-li určitá osoba („věřitel“) smluvní pohledávku vůči jiné osobě („dlužníkovi“), a třetí osoba je povinna uspokojit věřitele nebo na základě této povinnosti věřitele uspokojila, určuje právo, kterým se řídí povinnost této třetí osoby, zda a v jakém rozsahu je třetí osoba oprávněna uplatnit vůči dlužníkovi práva, která měl věřitel vůči dlužníkovi podle práva rozhodného pro jejich vztah.

Článek 16

Společná odpovědnost

Uplatňuje-li věřitel pohledávku vůči více dlužníkům, kteří odpovídají za uspokojení téže pohledávky, a jeden z dlužníků již pohledávku zcela nebo zčásti uspokojil, řídí se regresní právo tohoto dlužníka vůči ostatním spoludlužníkům za poskytnuté

plnění právem, které se použije na závazkový vztah tohoto dlužníka vůči věřiteli. Ostatní dlužníci mohou uplatnit námitky, které měli vůči věřiteli v rozsahu, který připouští právo, jímž se řídily jejich závazkové vztahy vůči věřiteli.

Článek 17

Započtení

Pokud se strany na právu na započtení nedohodly, řídí se započtení právem rozhodným pro pohledávku, vůči které se uplatňuje započtení.

Článek 18

Důkazní břemeno

1. Právo rozhodné pro smluvní závazkové vztahy podle tohoto nařízení se použije v rozsahu, v jakém pro smluvní závazkové vztahy obsahuje pravidla pro použití právních domněnek nebo určení důkazního břemene.

2. Smlouva nebo jiný právní úkon může být prokázán jakýmkoli důkazním prostředkem přípustným podle práva země, v níž má soud sídlo, nebo některého z právních řádů uvedených v článku 11, podle kterého je právní úkon formálně platný, za předpokladu, že soud může tento důkaz provést.

KAPITOLA III

OSTATNÍ USTANOVENÍ

Článek 19

Obvyklé bydliště

1. Pro účely tohoto nařízení se za obvyklé bydliště obchodní společnosti, sdružení nebo právnické osoby považuje místo jejich ústřední správy.

Za obvyklé bydliště fyzické osoby, která jedná při výkonu své podnikatelské činnosti, se považuje její hlavní místo podnikání.

2. Je-li smlouva uzavřena prostřednictvím pobočky, zastoupení nebo jiné provozovny nebo pokud podle smlouvy musí být plnění poskytnuto takovou pobočkou, zastoupením nebo provozovnou, považuje se za obvyklé sídlo místo, ve kterém se nachází pobočka, zastoupení nebo jiná provozovna.

3. Pro účely určování obvyklého bydliště je relevantním časovým okamžikem doba uzavření smlouvy.

Článek 20

Vyloučení zpětného a dalšího odkazu

Použitím práva země určeným na základě tohoto nařízení se rozumí použití právních norem platných v této zemi s výjimkou

jejich norem mezinárodního práva soukromého, nestanoví-li toto nařízení jinak.

Článek 21

Veřejný pořádek místa soudu

Použití některého ustanovení práva kterékoli země určeného na základě tohoto nařízení může být odmítnuto pouze v případě, že by bylo zjevně neslučitelné s veřejným pořádkem místa soudu.

Článek 22

Státy s více právními systémy

1. Je-li některý stát složen z více územních jednotek, z nichž každá má vlastní právní normy upravující smluvní závazkové vztahy, považuje se pro účely určení rozhodného práva podle tohoto nařízení každá územní jednotka za zemi.

2. Členský stát, v němž mají různé územní jednotky vlastní právní normy upravující smluvní závazkové vztahy, není povinen uplatňovat toto nařízení při kolizi výhradně mezi právními řády těchto jednotek.

Článek 23

Vztah k ostatním ustanovením práva Společenství

S výjimkou článku 7 není tímto nařízením dotčeno použití ustanovení práva Společenství, které ve zvláštních oblastech stanoví kolizní normy pro smluvní závazkové vztahy.

Článek 24

Vztah k Římské úmluvě

1. Toto nařízení v členských státech nahrazuje Římskou úmluvu kromě případů, kdy se jedná o území členských států, která spadají do územní působnosti uvedené úmluvy a na která se toto nařízení v souladu s článkem 299 Smlouvy nevztahuje.

2. V rozsahu, v jakém toto nařízení nahrazuje ustanovení Římské úmluvy, se jakýkoli odkaz na tuto úmluvu považuje za odkaz na toto nařízení.

Článek 25

Vztah ke stávajícím mezinárodním úmlouvám

1. Tímto nařízením není dotčeno použití mezinárodních úmluv, jejichž stranou je jeden nebo více členských států ke dni přijetí tohoto nařízení a které stanoví kolizní normy pro smluvní závazkové vztahy.

2. Toto nařízení se však použije mezi členskými státy přednostně ve vztahu k úmluvám uzavřeným výlučně mezi dvěma a více členskými státy v rozsahu, ve kterém se týkají oblastí upravených tímto nařízením.

Článek 26

Seznam úmluv

1. Členské státy oznámí Komisi do 17. června 2009 seznam úmluv uvedených v čl. 25 odst. 1. Po tomto dni oznámí členské státy Komisi veškerá vypovězení zmíněných úmluv.

2. Komise zveřejní v *Úředním věstníku Evropské unie* do šesti měsíců po obdržení oznámení uvedených v odstavci 1:

- a) seznam úmluv podle odstavce 1;
- b) a vypovězení uvedená v odstavci 1.

Článek 27

Přezkum

1. Komise do 17. června 2013 předloží Evropskému parlamentu, Radě a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru zprávu o uplatňování tohoto nařízení. V případě potřeby ke zprávě přiloží návrhy na jeho změny. Tato zpráva bude zahrnovat:

- a) studii o právu rozhodném pro pojistné smlouvy a hodnocení dopadu ustanovení, která mají být případně zavedena, a

- b) hodnocení uplatňování článku 6, zejména ve vztahu k soudržnosti právních předpisů Společenství v oblasti ochrany spotřebitele.

2. Komise do 17. června 2010 předloží Evropskému parlamentu, Radě a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru zprávu k otázce účinnosti postoupení pohledávky vůči třetím stranám a přednosti postoupené pohledávky před právem jiné osoby. V případě potřeby ke zprávě přiloží návrh na změnu tohoto nařízení a hodnocení dopadu ustanovení, která mají být zavedena.

Článek 28

Časová působnost

Toto nařízení se použije na smlouvy uzavřené po 17. prosinci 2009.

KAPITOLA IV

ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Článek 29

Vstup v platnost a použitelnost

Toto nařízení vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Toto nařízení se použije od 17. prosince 2009, s výjimkou článku 26, jenž se použije od 17. června 2009.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech v souladu se Smlouvou o založení Evropského společenství.

Ve Štrasburku dne 17. června 2008.

Za Evropský parlament

předseda

H.-G. PÖTTERING

Za Radu

předseda

J. LENARČIČ